

Notat

12. maj 2020

Til sagen

Retningslinjer for åbning af biblioteker for ind- og udlån

COVID-19 har alvorlige konsekvenser for danskernes hverdagsliv, for dansk kulturliv og for danske kulturinstitutioner. Regeringen har taget mange og vidtgående initiativer for at afbøde konsekvenserne af udbruddet. Danskerne og dansk kulturliv har fulgt myndighedernes anvisninger, og initiativerne har vist stor effekt.

Forudsætningen for, at bibliotekerne kan genåbne, og for at publikum kan forventes at genoptage deres besøg, er, at ansatte og besøgende kan føle sig trygge ved at arbejde på og besøge bibliotekerne. En forsvarlig genåbning indebærer, at både ledelsen og de ansatte på det enkelte bibliotek tager et fælles ansvar sammen med brugerne af biblioteket. Dette for, at genåbningen sker på en måde, hvor smittespredningen begrænses mest muligt, herunder at der sikres afstand mellem mennesker, og at der fortsat er et skærpet fokus på hygiejne. Det overordnede ansvar påligger dog fortsat bibliotekernes ledelse.

Kulturministeren har samlet berørte institutionsledere, repræsentanter for brancheorganisationer og lign., faglige organisationer og relevante myndigheder mv. i en række sektorpartnerskaber. Dette sker med henblik på at udarbejde retningslinjer for, hvordan en fremtidig genåbning af kulturinstitutionerne kan gennemføres på forsvarlig vis.

Retningslinjerne er vejledende i forhold til, hvordan institutionerne kan foretage en ansvarlig indretning i lyset af udbruddet af COVID-19, og ændrer ikke på institutionernes forpligtelser som de er beskrevet i gældende lovgivning, herunder fx forsamlingsforbuddet og de gældende krav til lokaler, hvortil offentligheden har adgang (jf. gældende bekendtgørelse på tidspunktet for genåbning), ligesom ændringer i Sundhedsstyrelsens til enhver tid gældende retningslinjer for afstandskrav i forbindelse med COVID-19 vil kunne indebære ændringer i retningslinjerne nedenfor.

I implementeringen af retningslinjerne vil der skulle tages hensyn til institutionelle forskelle og behov, ligesom implementeringen vil skulle ske på en måde, hvor der samtidig bliver taget hensyn til at skabe gode rammer for arbejdsmiljøet.

Kulturministeriet lægger på denne baggrund op til følgende retningslinjer for genåbning af bibliotekerne for ind- og udlån. Retningslinjerne omfatter såvel folkebiblioteker som fag- og forskningsbiblioteker.

Forudsætninger for gennemførelse af gradvis genåbning

Nedenfor følger generelle tiltag, der bør gennemføres forud for og efter genåbning:

- Den gradvise genåbning bør håndteres, så sundhedsmyndighedernes anbefalinger og vejledninger kan følges for den enkelte og for biblioteket som helhed.
- Forud for genåbning bør det enkelte bibliotek sikre, at rammerne for at efterleve alle sundhedsmyndighedernes vejledninger vedrørende afstandskrav for den enkelte, hygiejne m.v. er på plads, at retningslinjerne er synlige ved opslag eller plakater, samt at der er vand og sæbe eller håndsprit (70-85 % alkohol) tilgængeligt.
- Det enkelte biblioteks ledelse bør løbende monitorere den gradvise genåbning.
- Derudover forudsætter den gradvise genåbning, at de nødvendige bagvedliggende støttefunktioner, ikke mindst rengøring, er tilstede.

Arbejdsgiverne opfordres til inddragelse af medarbejderne i planlægning af de konkrete tiltag. Arbejdsgiverne skal som led i samarbejde om sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen inddrage medarbejdere i planlægningen af konkrete tiltag med betydning herfor. Hvor der findes en arbejdsmiljøorganisation på institutionen, skal det ske med inddragelse af denne.

Generelle retningslinjer for tilrettelæggelse af arbejdet og beskyttelse af medarbejdere og lånere

- For medarbejdere, der er i risiko for alvorligt sygdomsforløb med COVID-19, anbefales det, at ledelsen i dialog med den enkelte medarbejder laver en konkret og individuel vurdering med afsæt i Sundhedsstyrelsens vejledninger på området.
- Det enkelte bibliotek bør så vidt muligt gennemgå sine arbejdsprocesser, så man mindsker tiden med tæt kontakt mellem ansatte og lånere.
- Der bør i videst mulig omfang tages særlige skridt til at undgå tætte kontakter mellem ansatte og lånere.
- Alle medarbejdere bør oplyses om og overholde Sundhedsstyrelsens anbefalinger om god hygiejne og hensigtsmæssig adfærd, herunder jævnlig og grundig håndvask.
- Det enkelte bibliotek kan reducere antallet af medarbejdere ved f.eks. at indføre forskudt fremmøde og opdeling af medarbejdere i hold.
- For at sikre at der holdes afstand, bør biblioteket benytte adfærdsregulerende indretninger og praktiske foranstaltninger så som ruminddelinger og afstandstape.
- Det enkelte bibliotek bør danne et overblik over forskellige kontaktpunkter på biblioteket, herunder dørhåndtag og trykknapper, og tydeligt markere over for brugerne, at der er tale om kontaktpunkter.
- Ikke-nødvendige kontaktpunkter som fx trykknappaserede tilfredshedsmålere bør fjernes.

- Biblioteket bør sikre hyppig og grundig rengøring af fælles kontaktpunkter, som minimum en gang dagligt og oftere ved mange besøgende og med særligt fokus på håndtag, gelænder, lyskontakter, bordoverflader, vandhaner, kasseapparater, dankortterminaler og udlåns- og afleveringsautomater).
- Der bør være håndsprit (70-85 pct.) tilgængeligt i udlånsarealerne. Lånerne bør ved skiltning opfordres til brug heraf ved ankomst, hver gang der skiftes mellem bibliotekets afdelinger samt i forbindelse med betjening af terminal for ud- og indlån.
- Toiletter (både publikums- og medarbejdertoiletter) bør rengøres grundigt (hyppighed efter en konkret vurdering), alle overflader bør afvaskes og kontaktpunkter desinficeres. Der bør være vand og flydende sæbe til rådighed. Der bør ikke være fælles håndklæder.
- Skraldespande bør tømmes dagligt, og altid inden de fyldes helt.
- Der må maksimalt tillades adgang for 1 person pr. 4 m² gulvareal, hvortil der er offentlig adgang, jf. BEK nr. 445 af 19/04/2020.
- Af Sundhedsstyrelsens anbefalinger den 10. maj 2020 fremgår det, at der bør holdes mindst 1 meters afstand mellem personer på biblioteksområdet.
- Der bør på biblioteket holdes mindst 2 meters afstand i situationer, hvor der kan være øget risiko for dråbesmitte, eller hvor et forsigtighedsprincip tilsiger et særligt hensyn, som ved medarbejderes ophold i lukkede rum med dårlig udluftning m.v. f.eks. bibliotekets kælderlokaler, depoter og loft-rum.
- Der må ikke finde publikumsarrangementer sted.
- Borgerservicefunktioner bør følge de til enhver tid gældende regler herfor.
- Det bør undgås, at bibliotekernes pc'er, printer og andet udstyr, hvor der vanskeligt kan rengøres mellem brugere, benyttes.
- Det bør klart skiltes, at lånerne alene må opholde sig på biblioteket for at aflevere og låne biblioteksmateriale, og der må ikke tages siddende ophold, heller ikke i læsesale.
- Bibliotekerne bør tilbyde engangshandsker ved selvbetjeningsmaskiner fx ved de stationer, hvor der udlånes og afleveres bøger.
- Lånerne kan tage kortvarigt stående ophold for at udvælge biblioteksmaterialer til hjemlån.
- Bibliotekspersonale bør løbende overvåge, at retningslinjerne følges.
- Bibliotekerne bør ikke have ubemandet åbningstid.
- Der bør sikres rengøring af den enkelte arbejdsstation, når en medarbejder forlader arbejdsstationen, og en anden medarbejder skal overtage denne.
- Afleverede materialer bør håndteres tilstrækkeligt sikkert af personalet. Personalet bør gennemføre hyppig hånddesinfektion eller håndvask.
- Det er vurderingen, at der ikke er behov for særlige forholdsregler vedr. biblioteksmaterialer, som brugere afleverer tilbage, eller som lånerne kortvarigt studerer med henblik på at overveje hjemlån og derefter stiller tilbage.

Håndtering af sygdom og symptomer

- Ansatte bør ikke møde på arbejde, hvis de har milde symptomer, der kan tyde på COVID-19. Der bør ske rengøring af en syg medarbejders arbejdsstation umiddelbart efter identifikation af sygdom. Ansatte må efter et sygdomsforløb først møde på arbejde igen 48 timer efter symptomer er ophørt
- Ansatte, hvis familie har symptomer eller er smittede, bør følge Sundhedsstyrelsens vejledninger for ”nære kontakter”.
- Der bør i eller ved lokalerne opsættes informationsmateriale om, at personer, der har symptomer på COVID-19, bør isolere sig i hjemmet, og om god hygiejne og hensigtsmæssig adfærd i det offentlige rum. Informationsmaterialet nævnt i 1. pkt. offentliggøres af Sundhedsstyrelsen. Der bør i relevant omfang skiltes på flere sprog.

Det vurderes under disse hensyn at være forsvarligt, at danskerne genoptager udlån og aflevering af materialer på bibliotekerne, i det omfang tilstrømningen kan forenes med overholdelse af retningslinjerne i denne vejledning. Det er afgørende, at alle institutioner prioriterer overholdelse af retningslinjerne, så sundheden hos ansatte og publikum ikke bringes i fare, og så befolkningen igen føler sig trygge ved at besøge kulturinstitutionerne.

Arbejdstilsynet vejleder virksomhederne.

Ovenstående tiltag realiseres fra institutionerne fra genåbningen d. 18. maj 2020.

Yderligere information

Kulturministeriets Corona Hotline 3374 5000 åben 9.00-16.00

Som virksomhed kan du også kontakte hotlinen for virksomheder på 7220 0034, der kan henvise til rette myndighed. Se også virksomhedsguiden.dk

Find Arbejdstilsynets informationsmateriale her: <https://at.dk/corona/>

Find Sundhedsstyrelsens anbefalinger her: www.sst.dk/da/corona

Kontakt Arbejdstilsynet for yderligere vejledning om en generel forsvarlig indretning af arbejdspladsen på: 7012 1288.

Kontakt den myndighedsfælles hotline på 7020 0233 angående generel information om, hvordan man bør forholde dig til COVID-19.